

Enheten för EU:s inre marknad
Iness Hadji

YTTRANDE
2025-12-03 Dnr 2025/01956-2

Justitiedepartementet

Kommerskollegiums remissvar på SOU 2025:103 – En ny produktansvarslag

(Er ref Ju2025/02091)

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Kommerskollegiums synpunkter

Kommerskollegium välkomnar förslaget till en ny produktansvarslag som genomför direktiv (EU) 2024/2853 om produktansvar¹, liksom de föreslagna följdändringarna i annan lagstiftning. Genomförandet av direktivet är viktigt för att säkerställa en hög skyddsnivå för konsumenter och andra fysiska personer, samtidigt som det skapar ett tydligt och förutsebart ansvar för ekonomiska aktörer inom den inre marknaden. Genomförandet är därmed centralt för att upprätthålla en likvärdig skyddsnivå inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) samt för att säkerställa rättssäkra villkor för svenska företag på den inre marknaden.

Direktivet innebär flera viktiga utvidgningar av produktansvaret. Produktbegreppet breddas till att omfatta fristående programvara och digitala tillverkningsfiler. Ansvarssystemet anpassas även till digitala skadebilder genom att skada i data kan ersättas och genom att produkter som är beroende av digitala funktioner eller uppdateringar behandlas på ett sätt som fångar de faktiska säkerhetsriskerna. Detta innebär att strikt produktansvar kan aktualiseras även när en säkerhetsbrist uppstår i eller genom digitala komponenter.

Mot denna bakgrund anser Kommerskollegium att det är positivt att regelverket moderniseras i takt med den digitala utvecklingen. När produkter i praktiken är uppkopplade, förändras genom uppgraderingar eller bygger på programvara och datadrivna funktioner för sin säkerhet, är det nödvändigt att ansvarsfördelningen följer

¹ Europaparlamentets och rådet direktiv (EU) 2024/2853 av den 23 oktober 2024 om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister och om upphävande av rådets direktiv 85/374/EEG.

dess risker. En sådan ordning stärker konsumentskyddet och ger samtidigt företag som utvecklar och tillhandahåller digitala produkter bättre förutsebarhet inom EES.

Kommerskollegium välkomnar också att ansvaret för leverantörer av onlineplattformar klargörs i de situationer där plattformen möjliggör försäljning till konsumenter². Tydliga ansvarspunkter i digitala försäljningsmiljöer minskar risken för att skadelidande står utan reell motpart, särskilt när primärt ansvarig aktör är svår att identifiera eller är etablerad utanför EES.

Vidare anser Kommerskollegium att det är positivt att ansvar tydliggörs för produkter som renoveras, uppgraderas eller på annat sätt ändras väsentligt innan de åter släpps ut på marknaden³. Detta skapar bättre förutsättningar för återanvändning, reparation och uppgradering och stöder därmed utvecklingen mot en cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion, utan att kompromissa med säkerhetsnivån.

Kommerskollegium delar bedömningen att ett korrekt genomförande av direktivet är avgörande för att uppnå dess syften om stärkt konsumentskydd, rättssäkerhet och konkurrensneutralitet inom EES. Direktivet ska säkerställa gemensamma regler som bidrar till en väl fungerande inre marknad och en hög skyddsnivå för fysiska personer.

Som utredningen uttryckligen konstaterar⁴ är det nya produktansvarsdirektivet inte ett minimiharmoniseringsdirektiv, utan bygger på full harmonisering. Det innebär att medlemsstaterna inte får behålla eller införa bestämmelser som avviker från direktivet, om inte detta särskilt medges. Enligt Kommerskollegiums uppfattning är det därför viktigt att Sverige inte inför regler som går utöver det som tillåts enligt direktivet (s.k. gold-plating). Den svenska lagstiftningen bör i möjligaste mån följa direktivets ordalydelse och syfte för att säkerställa enhetlig tillämpning och proportionalitet inom EES och därmed en väl fungerande inre marknad.

Christofer Berg

Enhetschef

Iness Hadji

Utreddare

² S 88-89 samt 183-184 i utredningen.

³ Punkt 5.8 i utredningen.

⁴ S 92 i utredningen.